

	Pædagogisk læreplan for Villa Nova		
	Klynge IBØ H Januar 2024		

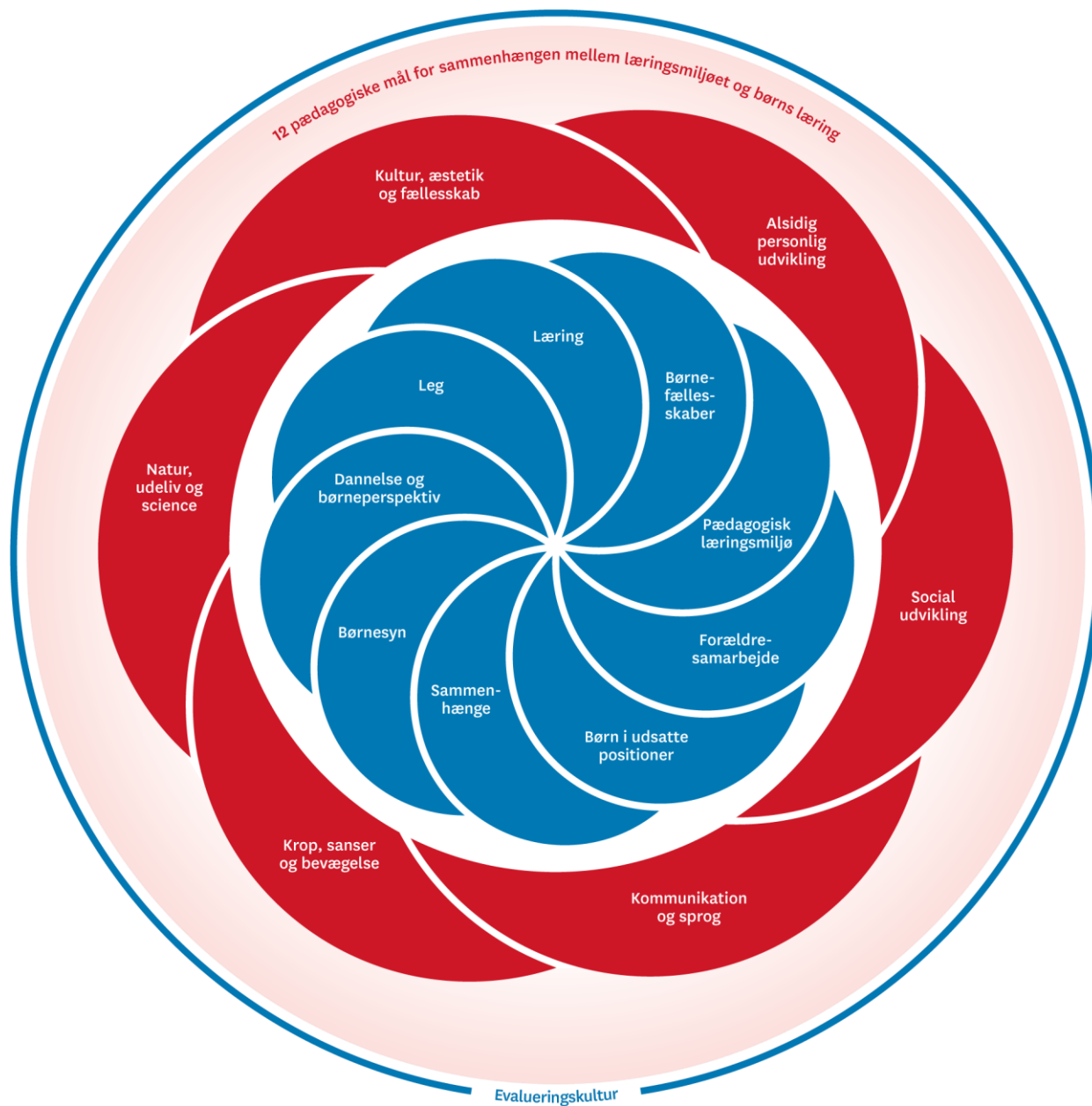
a

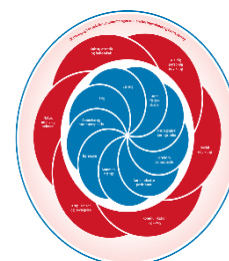
Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indhold

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi	4
Pædagogisk grundlag	5
Børnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring og børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø	8
Pædagogiske positioner	9
Samarbejde med forældre om børns læring	11
Børn i udsatte positioner	13
Sammenhæng til børnehaveklassen	14
Andre vigtige tiltag til den pædagogiske læreplan	15
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	15
Omsorg for læringsrummet	16
Inddragelse af lokalsamfundet	17
De seks læreplanstemaer	18
Alsidig personlig udvikling	18
Social udvikling	18
Kommunikation og sprog	19
Krop, sanser og bevægelse	19
Natur, udeliv og science	20
Kultur, æstetik og fællesskab	20
Evalueringskultur	21

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi

Klynge IBØ I

Klynge IBØ I. Bestående af 7 institutioner Slottet, Æblehaven, Carl Nielsen, Tuborgvej, Eventyrøen, Flora og Villa Nova. Klyngen har derved børn i alderen 0-6 år. Klyngen har et ledelsesteam bestående af en klyngeleder og 5 pædagogiske ledere. Der er ca. Klyngen har en forældrebestyrelse bestående af forældrerepræsentanter fra de 7 institutioner.

Vila Nova

Hvem er vi?

Vi er en vuggestue med 72 børn i alderen 0-3 år. Børnene er fordelt på to fløje med 3 stuer på hver (så virker det lidt mindre og hyggeligt). Til vuggestuen hører en stor legeplads, som snor sig rundt huset, med grønne områder, udfordringer for motorik og sanser. Til stuerne hører et overdækket udendørs ligge område, hvor de små pus sover, til de bliver to år, hvorefter de skal ind og sove sammen med de andre "store" venner. Legepladsen fik et pænt nyt løft i sommeren 2022, hvor der blev sat fokus på legezoner og masser af sprogstimulering på legepladsen.

Vi lægger vægt på, at børn og forældre føler sig velkomne i vuggestuen.

Vi arbejder med forældrepartnerskabet på flere niveauer. Vi inviterer kommende forældre og deres lille barn ind i vores hus allerede inden start, hvor I kan bruge os som *legestue*. *Legestuen* er, hvor I kommer og bruger Villa Novas rammer, hvilket gør, at dit barn bliver tryk ved lydene, de mange børn og Villa Novas

rum. Det vil gøre overgangen mellem hjem og vuggestue mere overskuelig for det lille barn. Under legestue vil I få informationer undervejs og få besvaret de spørgsmål i sidder med. Hvis familien har behovet, holder vi også gerne en opstartssamtale.

Pædagogisk grundlag

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

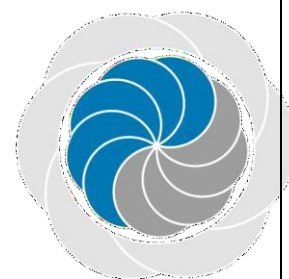
De centrale elementer, som behandles nærmere, er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker primært gennem leg, relationer med andre samt barnets deltagelse i dagligdagens rutiner.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring igennem leg og daglige rutiner.

- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehave.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

FN's Børnekonventions fokus på barnets ret til leg og medbestemmelse står centralt i danske dagtilbud. Dette medfører en forpligtigelse til at give alle børn medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver, hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, som værner om børnenes egne initiativer, fantasi og virkelyst.

I det gode børneliv er der plads, tid og ro til at være barn - det at være barn har en værdi i sig selv. Børn har derfor ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige, samtidig med at børn har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale.

Børns medinddragelse, stemme og bidrag er vigtige elementer i det pædagogiske arbejde, så børn oplever sig set, forstået og værende værdifuld – hvilket er grundlaget for deres selvforståelse og demokratiske dannelse. Vi vil fremme børns dannelse, hvor barnet som aktiv deltager forankrer værdier og viden i egen personlighed som rettesnor for at orientere sig og handle som et hensynsfuldt kritisk og demokratisk individ. Det pædagogiske personale inviterer derfor barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarlig for at

skabe. Dannelse, ligestilling og demokrati medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur.

Børns spontane og selvorganiserede leg anerkendes, respekteres og gives betydelig plads i hverdagen. Det pædagogiske personale har ansvar for at være opmærksomme på, hvordan legefællesskaberne blandt børnene udvikler sig. Det pædagogiske personale vurderer, om det er nødvendigt at være med til at rammesætte børnenes lege, så alle børn trives og udvikles i legen, prøver nye roller og sociale kombinationer og har en positiv oplevelse af at være med i fællesskabet. Det pædagogiske personales rammesætning og deltagelse i legeaktiviteter, giver også mulighed for at inddrage børn uden for legen, så de inviteres ind i fællesskabet.

Børn og det pædagogiske personale er fælles om at skabe det sociale rum, hvor de enkelte børn lærer, udvikles og dannes - al leg, dannelse og læring sker i et socialt samspil og fællesskab med de øvrige børn og det pædagogiske personale. Der er i hverdagen plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle børn, dannelse af nye relationer og mulighed for at prøve forskellige roller mv. Det er det pædagogiske personales komplekse, men vigtige opgave, at der skabes en balance mellem individ og fællesskab, og der skabes muligheder for, at børn kan indgå i fællesskaber og etablere venskaber på tværs af baggrund, alder, køn og kultur.

Børns trivsel, læring, udvikling og dannelse sker gennem udvikling, af trygge pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Trivsel, udvikling, læring og dannelse hænger uløseligt sammen. Børn kan f.eks. ikke trives uden udvikling og børn kan ikke lære uden at trives. Kerneopgaven er derfor at drage omsorg for børnene ved at skabe et trygt pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn i passende omfang stimuleres og udfordres, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse bedst muligt understøttes. Dette gøres bl.a. ved at det pædagogiske personale systematisk arbejder med mindre og aldersopdelte grupper af børn.

Evaluering

I 2023 har der været særligt fokus på, hvordan vi sikre alle børn bliver set lige meget over hele dagen. Vi har oplevet i særlig praktiske situationer at det går lidt for stærkt. Vi har derfor haft meget fokus på, at være endnu mere nærværende med børnene.

Vi har koblet en del teori på for at opkvalificere vores viden og dermed praksis omkring børnene. Mere hviden om små børns hjerne udvikling og vigtigheden de bliver mødt anerkendende. Fået viden om tryghedscirklen om, at børn har brug for en sikker base, som de kan gå til og fra, for at være tryk i at være nysgerrige på at gå på opdagelse.

Børnene deltager i de daglige rutiner og praktiske gøremål.

Her har fokuset ændret sig til at give børnene mulighed for, at deltage i de mange daglige rutiner, som giver oplagte muligheder for at børnenes deltagelse og inddrages i langt højere grad, end vi har tilbudt dem tidligere.

Rutiner som de voksne gør dagligt, er oplagte læringsrum for børnene. De kender i forvejen rutinerne og børnene oplever på den måde, at kunne bidrage og være med til at løse opgaverne.

At arbejde fokuseret med børneinddragelse har samtidig givet os et fokus på børnenes ventepositioner. Når de voksne løser opgaverne alene eller servicerer børnene, bliver børnene passive og bliver sat i en position, hvor vi fratager dem muligheden for at lære.

Derfor arbejdes der nu med at se på alle børnenes læringsmuligheder og hvordan vi skaber tiden, så det er muligt.

Vi deler børnene i mindre grupper. Her ser vi på børnenes udviklingstrin og hvilke kompetencer barnet har. Grupperne fordeles i børnenes legerelationer samt ud fra kompetencer. (I daglig tale sidder de gamle formuleringer om aldersgrupper stadig fast, vi deler børnene op i kompetencer og ikke alder).

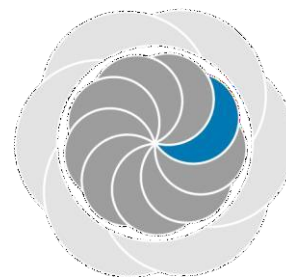
I de forskellige grupper gives der mulighed for at udvikle sig i samspil med andre børn samt gode forudsætninger for børnefællesskaberne.

Opdelingen giver ligeledes fokus på den gode relation, mellem voksen og barn, her har de voksne mulighed for at være nærværende og hjælpe børnene med de konflikter der opstår. Eller have tiden til at kunne understøtte barnets selvhjulpenhed.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Med pædagogisk læringsmiljø forstås et miljø, hvor der med afsæt i det pædagogiske grundlag arbejdes bevidst og målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske læringsmiljø er ikke statisk, men er i stedet evigt foranderligt og dynamisk, hvorved det pædagogiske personale og ledelsen kontinuerligt er nysgerrige på, hvordan den pædagogiske praksis bedst kan rammesættes, organiseres og tilrettelægges.

Derved skabes de bedste betingelser for alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske personale arbejder systematisk med pædagogiske overvejelser omkring udviklingen af det pædagogiske læringsmiljø, så det understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle samt kognitive læring og udvikling. Det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Det har fx stor betydning for børnenes sociale udvikling, at de er i et læringsmiljø, hvor de støttes i at kunne sige fra og til og indgå i både kendte og nye sammenhænge med andre børn. Ligeledes har det stor betydning for barnets kommunikative og sproglige udvikling, at der er et rigt sprogligt miljø i dagtilbuddet, hvor personalet hele tiden er bevidste om at indgå i længere dialoger med børnene, stille åbne spørgsmål og kontinuerligt sætte ord på alt det, der sker i hverdagen i forbindelse med såvel pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, børnenes lege og daglige rutiner.

Det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen. Børnenes læring og udvikling i klyngens dagtilbud sker i en vekslen mellem for børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutinesituationer som eks.

morgensamling, påklædning og i alle andre situationer af kortere eller længere varighed, som både opstår spontant og planlagt i løbet af dagen. Læringsmiljøet er altså hele dagen – under frokosten, oprydning, tøjvask, i garderoben hvor børnene får tøj på, i den planlagte aktivitet og i legen.

Oplevelser og dermed udvikling gennem hele dagens forløb

Dette indebærer at børnenes læring ikke er afgrænset til halvanden times pædagogiske aktiviteter om formiddagen, men finder sted gennem hele dagen. At etablere et pædagogisk læringsmiljø i de daglige rutiner i dagtilbuddet gøres fx ved at tale med børn, mens der skiftes ble, så barnet får stimuleret sin følelsesmæssige tilknytning og sproglige udvikling, at barnet støttes i 'selvhjulpenhed' ved selv at tage flyverdragt på i garderoben eller ved at deltage i borddækningen, at barnet lærer at tage hensyn til andre ved frokosten som en del af arbejdet med barnets alsidige personlige udvikling og sociale udvikling mv. Læringsmiljøet er altså hele dagen – under frokosten, i garderoben hvor børnene får tøj på, i den planlagte aktivitet og i legen.

Pædagogiske positioner

Pædagogerne arbejder efter en fast struktur på stuerne, der gør at børnene har lettere ved at gennemskue dagen og overgangene fra den ene aktivitet til den næste. Alle stuer og grupper planlægger ugens gang på stuemøder, hvor man deler børnene op i mindre grupper. Ved at børnene deles op i mindre grupper, kan pædagogerne sikre børnene den omsorg og nærvær, de har behov for.

Der arbejdes med, at det pædagogiske positionerer sig forskelligt ift. børnene - og derved har forskellige roller og arbejdsopgaver ift. det pædagogiske arbejde. På den måde er vi med til at sikre på, at alle børn i løbet af hele dagen har mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Personalet organiseres ud fra følgende positioner:

Fordyberen

Er igangsætter af lege/aktiviteter og fordyber sig i længevarende leg/aktivitet med børnene, velvidende at dette er muligt, da andre voksne har fokus på børn, der er kede af det og/eller har brug for hjælp.

Omsorgsgiveren

Er opmærksomme på børn, der ser ud til ikke at være en del af børnefællesskaberne og hjælper børn ind i lege/fællesskaber. Stimulerer, igangsætter til leg og samspil børnene imellem med det formål at favne børn, der har brug for ekstra omsorg i forhold til at komme i samspil med andre børn.

Flyveren

Hjælper børnene med praktiske ting, hjælper med at løse konflikter og trøster børn. Kan også være i leg/samspil med børnene, men er opmærksom på at have overblikket og have øje for de børn, der har brug for hjælp.

En organisering i positioner på fx legepladsen medfører, at der både er planlagte aktiviteter (hvilket kræver fordyberens tilstedeværelse) samt personale (omsorgsgiver) der er opmærksomme på og hjælper børn, der mistrives eller har svært ved at blive en del af en leg/fællesskab og personale (flyver), der løser konflikter, skifter bleer, finder legetøj frem mm.

Alle tre positioner er ikke nødvendigvis i spil, samtidig på alle tider af dagen. Det vigtige er, at organiseringen via positioner giver forskellige roller, der øger kvaliteten af det pædagogiske arbejde, mindsker kompleksiteten og hjælper det pædagogiske personale med at planlægge og prioritere den pædagogiske opgave.

Evaluerings

I 2023 har vi haft særlig fokus på positioneringen i den pædagogiske praksis. Vi har i maj og september skrevet ud til forældre via Aula, teorien herom (flyver, fordyber og omsorgsgiver), så forældre er forberedt på, hvad de kan forvente af vores praksis, men også hvordan forældre kan hjælpe os, til at arbejde hen imod mere nærværende voksne omkring børnene.

Målet med det daglige arbejde med positionering er, der sikres at en voksen altid er tilgængelig for børnene. Det giver især mening i forhold til, de mange skift/overgange der er i løbet af dagen.

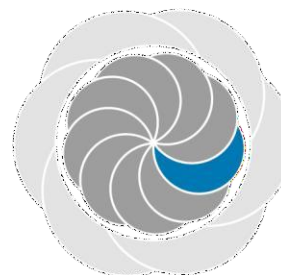
Der opstår ofte forvirring eller generel uro, når en pædagogisk aktivitet går i opløsning, hvis alle voksne går i gang med den samme opgave. Derfor er der blevet lavet faste aftaler omkring, positioner i disse situationer.

De fysiske rammer har vi arbejdet målrette med i februar og marts 2024. Vi anvender KIDS (redskab til at vurdere og udvikle pædagogisk praksis). Vi har og skal have særlig fokus på, hvordan og om vi reelt benytter de fysiske pædagogiske læringsmiljøer efter hensigten. Gælder både inde og ude.

Igennem KIDS-data vil vi fortsat øve os i at feedback og sparring med hinanden, da vi på personalemøder bliver mere og mere bekendt med KIDS samt flere medarbejdere gør sig erfaringer igennem observationer.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

I Københavns Kommune arbejder vi med pejlemærket forældrepartnerskab. Forældre og det pædagogiske personale spiller hver især en vigtig rolle i forhold til at skabe trivsel og læring for barnet.

Forældre kender barnet qua deres rolle som forældre, og det pædagogiske personale kender børnene gennem rollen som professionelle omsorgspersoner. Man kan sige, at forældre og det pædagogiske personale har forskellige roller og perspektiver, men med samme mål om at skabe en tryk og udviklende hverdag for børnene i institutionen.

Mål for forældrepartnerskab:

- Forældre og institution skal indgå i et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns eller unges udvikling og trivsel.
- Forældre er en ressource i forhold til samarbejdet om deres børn og skal ses som en del af et partnerskab.

Et ligeværdigt partnerskab handler om at oparbejde et samarbejde der bygger på gensidig respekt og tillid. For at skabe optimale forudsætninger for barnets trivsel og læring er det derfor helt afgørende at vi i samarbejdet får skabt et tillidsfuldt miljø, hvor forældre og personale gensidigt rummer hinandens forskellige roller i barnets hverdag.

Eksempler på samarbejde om børns trivsel og læring:

Børn er som udgangspunkt i en udsat position, når de starter en ny institution. For at give børnene de bedste forudsætninger for at trives, så inviteres nye forældre til en dialog (endten via legestue, formøde eller længere telefonsamtale) inden barnets start, hvor forældrene får mulighed for at fortælle om deres barn, og man taler om den gode opstart.

Forældre inviteres altid til en samtale, hvis der er bekymring for deres barns trivsel eller læring. Forældre opfordres også altid til at tale med det pædagogiske personale, hvis der er noget de er usikre på eller er bekymrede for.

Det pædagogiske personale gennemgår to gange årligt alle børns udvikling ud fra værktøjet TOPI. TOPI er en forkortelse for *Tidlig Opsporing*.

I 2022 blev der i Villa Nova implementeret *Sprogtrappen*, som er et forebyggende sprogpædagogisk redskab, hvis formål er at arbejde med børns tidlige sprogudvikling ved systematisk at følge det enkelte barns udvikling over tid på baggrund af de observationer, der gøres i hverdagen.

Målet med *TOPI* og *Sprogtrappen* er, at sikrer opsporing af de børn, der måtte være i mistrivsel eller der er en bekymring for udvikling. Hvis der måtte være en bekymring, så inviteres forældre til samtale, hvor man i fællesskab udarbejder en plan for barnets trivsel eller læring.

Evaluering

Vi oplever generelt et positivt og godt samarbejde med forældrene, med meget åbenhed i forhold til både sparring samt at der bliver informeret i forhold til hjemlige forhold eller den daglige trivsel.

Der har i Villa Nova manglet en ensartethed i forhold til tilbuddet af trivselssamtaler og har derfor lavet aftaler om at forældre skal tilbydes en samtale når barnet har været her mellem 3-6 måneder.

Derudover er der udarbejdet velkomstfolder (engelsk, spansk og dansk) nye forældre får endten på rundvisning eller første besøg i Villa Nova.

Ved børn i mistrivsel eller med udfordringer arbejder vi ud fra Pär Nygrens omsorgstrekanter og inviterer forældre til en samtale for at få flere perspektiver. Derefter laves der en handleplan (Smtte).

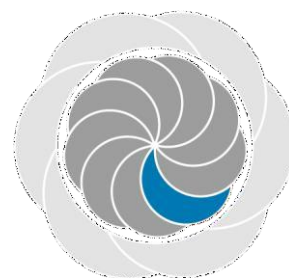
Vi er oftere begyndt at få tværfaglig sparring, da i Københavns kommune er lavet aftaler om psykolog, tale og høre konsulent, sundhedsplejerske og støttepædagoger kommer ud 4 gange i året for at give sparring og sætte evt. tiltag i gang. Dette for at sikre at vi opsporer børn (måske) i en begyndende mistrivsel.

Det skal understreges vi altid tager kontakt til tværfagligsamarbejde, når vi oplever behov for det og

forældre vil blive informeret hver gang.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

I Klynge H er vi særligt optaget af at alle børn bliver set, og vi har systematisk en opmærksomhed på, at børn så vidt muligt ikke bevæger sig ud i udsatte positioner. Dog kan det ikke altid undgås, da fx nyopstartede børn ofte vil være i en udsat position eller børn med diverse motoriske, kognitive, verbale, sociale eller udfordringer i hjemmet også ofte vil være i en udsat position.

I klynge IBØ-H har vi flere pædagogiske redskaber vi benytter os af, så vi sikrer os pædagogiske læringsmiljøer, der tager højde for, at alle børn bliver set og børn i udsatte positioner kan blive inkluderet og få tilbudt det nødvendige for at fremme deres udvikling og dannelse i en positiv retning:

- Rambøll TOPI (Tidlig Opsporing og Indsats) er et simpelt og brugervenligt værktøj, der sikrer systematisk arbejde med den tidlige og forebyggende indsats i forhold til barnets udvikling og trivsel. Samtidig struktureres og fastholdes den fælles dialog omkring barnets trivsel. Vi benytter TOPI minimum 2 gange årligt.
- Positioner: Det pædagogiske personale er opmærksom på hvilke positioner, de fordeler mellem sig i arbejdet med børnene. Fordyberen, som er i gang med læringsaktiviteten, omsorgsgiveren, som fx tager imod børnene, trøster og står for den nærværende omsorg. Derudover har vi flyveren, som har til opgave at ordne de praktiske ting, der måtte være, så omsorgsgiveren og fordyberen har ro til at være nærværende med børnene og ro til at være i deres rolle/position.

- Små grupper: Vi strukturerer vores hverdage i små grupper, så alle børn får positiv voksenkontakt samt giver en fin opmærksomhed på alle børn; dermed sikrer vi, at børn i udsatte positioner er i trivsel, får tilbudt læring og ikke mindst fremmes i udvikling og dannelse.
- I vuggestuerne arbejdes der med Sprogtrappen.

Evaluerings

Der udarbejdes to gange årligt TOPI. Og derefter handleplaner på de børn der er i mistrivsel. Dette gøres ud fra materialet *Pär Nygrens omsorgstrekant og sprogtrappen*. *I slutningen af 2023 er vi begyndt at anvende en relations cirkel, som stuens medarbejdere placere de 12 børn på stuen i. jo tættere på "kernen/midten" jo bedre kontakt oplever vi som professionel vi har til det enkelte barn. Her kan vi hurtig tage hånd om det enkelte barn, hvis det er "på vej ud af cirklen".*

Det er vigtigt for os at handle hurtigt på de børn som vi vurderer mistrives eller på anden måde give anledning til bekymring. Alt efter bekymringens omfang, vil vi ændre den pædagogiske praksis omkring barnet, ved behov søges kollegial eller tværprofessionelt sparring. Forældre bliver altid kontaktet ved en bekymring.

Udsatte positioner forstås ikke kun i sammenhæng med bekymring eller mistrivsel, men kan også være ved indkøring af nye børn, eller andre situationer der kan være uvante for børnene. Vi inviterer derfor ofte forældre og barnet til legestue inden deres reelle opstartsdato, for at gøre overgangen så mild så mulig. (hvis vi i en periode ikke har mulighed for at tilbyde legestue, kan det skyldes mange nye børn, hvor der er fokus på stabilitet og ro). Hvis det sker tilbydes forældrene en opstartssamtale i stedet.

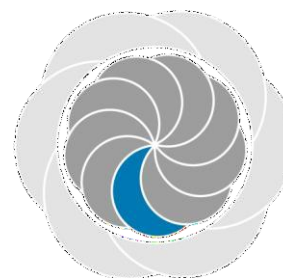
Vi arbejder ud fra Pär Nygrens teori om at basale behov som tryghed, søvn og sult skal være opfyldt for at have den bedste forudsætning for at kunne tage imod læring og udvikling . Det er derfor vigtigt at vi er nysgerrige på barnet, både i forhold til de børn der har enkelte dage eller længere perioder, hvor vi har en oplevelse af de er ekstra følsomme eller virker til ikke at trives.

I det daglige tager gruppeopdelingen af børn og voksne ofte afsæt i hvilke voksne børnene føler sig mest trygge ved, og der forsøges i fordelingen af børn at tage højde for de enkelte børns relationer, hvor vi vurderer at der vil være et udviklende samspil.

Sammenhæng til børnehave

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen." I Villa Nova, arbejder vi med overgangen til børnehave, da vi repræsenterer vuggestue.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Et vigtigt spørgsmål, vi skal stille os selv, er: "Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehave?"

Ved målrettet at arbejde med mod på nye udfordringer, fordybelse, at kunne indgå i større fællesskaber og behovsudsættelse, så skabes der sammenhæng til børnehave, hvor disse kompetencer er vigtige for at få en god overgang og start. I storbørnsgrupperne introduceres børnene for at gå hånd i hånd, toiletbesøg, udfordre børn på kan selv/vil selv mm. Alle tiltag for at gøre børnene børnehaveparate foregår via leg og aktiviteter.

Samtidig samarbejdes der med de nært liggende børnehaver, hvor børnene kommer på besøg så børnene danner sig et indtryk af hvad børnehave er, hvilket letter overgangen. Vi opfordrer samtidige forældre til at tage kontakt til anvist børnehave, for at tage på besøg.

Evaluering

Der tages altid udgangspunkt i det enkelte barn og dens familie, og indkøringen foregår altid i samspil med forælderen

Vi arbejder fortsat på at i Villa Nova har "Store grupper". Storegruppen tager bla. på besøg i børnehaverne i nærområdet, hvor børnene skal starte.

Derudover laver vi læringsaktiviteter som er målrettet deres alderstrin, og med formålet at modne og gøre dem mere selvhjulpne i forhold til opstart i børnehaven.

En stor del af gruppens formål er ligeledes at give børnene mulighed for at udfordre, og være i samspil med børn på samme udviklingstrin.

Andre vigtige tiltag til den pædagogiske læreplan

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Så hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Der lægges i klyngen vægt på den pædagogiske indretning, hvor man inddrager børnenes perspektiv, og at de voksne tager udgangspunkt i tilgængelighed og tydelige lege. Indretningen skal lægge op til et aktivt rum, hvor børnene har mulighed for at udvikle sig som hele mennesker - kropsligt, kognitivt, socialt, musisk og æstetisk

Indretning af det fysiske læringsmiljø tager udgangspunkt i disse 6 dogmeregler, som tager højde for et udviklende læringsmiljø for børn:

1. Indretningen skal give mulighed for forskelligartet leg

Det vil sige, at indretningen skal give mulighed for forskelligartede lege, indretningen gør det tilgængelig for børnene at udvikle og understøtte deres udviklingspotentiale. Det vil sige, at det skal være tydeligt for alle, hvad man kan lege i "zonen". Der skal være materialer eller redskaber, der understøtter og er med til at udvikle legen.

2. De forskellige lege skal være tydelig og afgrænsede i områder

Det vil sige, at et område skal være tydeligt markeret eller afgrænsede i en "Zone" (Legezone). Materialer/redskaber, der understøtter legen, skal befinde sig i zonen.

3. *Alt synligt legetøj skal være tilgængeligt.*

Det vil sige, at legetøjet og materialer, som ikke er direkte tilgængelige for børnene skal placeres bag låger eller på depoter.

4. *Indretningen skal være fleksibel og kunne opdeles i mindre rum/zoner.*

Det vil sige, at borde og stole kun har en central plads under måltidet. Møbler og indretning skal i størst muligt omfang være fleksible og kunne imødekomme forskellige behov.

5. *Indretningen skal afspejle børnegruppens alder og udviklingstrin*

Det vil sige, at en stue/legezone er alderssvarende indrettet og afspejler graden af selvhjulpenhed, interesse og udvikling.

6. *Rummet skal respekteres som børnenes udviklingsrum/arbejdsrum*

Det vil sige, at rod og ikke relevante ting skal fjernes, så rummet fremstår imødekommende og overskueligt for børnene.

Omsorg for læringsrummet

En anden ting, der ændrer sig, er vores generelle tilgang til rummet. Det kræver "omsorg" og daglig vedligeholdelse at kunne tilbyde et læringsrum.

- At gøre det klart, så det inviterer til leg og stille små legescenarier op, så det tydeligt fremgår for børnene, hvad man kan lege med hvor.
- At de voksne anviser og deltager i legene, så børnene ved, hvad de kan lege med og kan hjælpe med at opretholde legezone og dermed være med til at udvikle den.
- At vedligeholde: Tingene skal på plads i de forskellige legezoner, så de forbliver legezoner og er klar til leg igen.

Ved bl.a. brug af disse indretningsmetoder sørger klyngen for at integrere det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø, mens der ligeledes lægges vægt på at introducere børnene for de omkringliggende arealer.

Evaluering.

I 2024 arbejdes der målrettet med teori og udvikle kompetencer blandt medarbejderne omkring det fysiske rum og læring. Det gøres ved KIDS observationer, hvor der skal udvikles på det fysiske læringsmiljø samt på den pædagogiske organisering i dem.

Inddragelse af lokalsamfundet

Læringsmiljøet er de værdier, som vi bygger det pædagogiske arbejde på og de tanker vi gør os om, hvad børnene skal have ud af legen. Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns læring og trivsel og dermed ikke bare nogle få timer med pædagogiske aktiviteter om formiddagen i den institution, man er indskrevet i. I klyngen benytter vi os i bredt omfang af nogle af de mange tilbud, der findes i lokalsamfundet. Biblioteket og legepladser bliver ofte besøgt, og desuden bruger pædagogerne ofte redskabet "åben dagtilbud" til at finde tilbud i nærmiljøet, som understøtter en given aktivitet – både ud fra læreplanstemaer og aldersgruppe. Det kan eksempel være forløb i eller udflugter til kulturhuse, museer mm.

For at skabe tydelige overgange når barnet stopper, vil vi besøge den nye institution, hvis den ligger i nærmiljøet. Vuggestuebørn besøger den nye børnehave, og børnehavebørn besøger den kommende skole samt fritidsinstitution – som et led i stærkt samarbejde i afslutningen fra det ene tilbud til det næste.

Det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud slutter som sagt ikke ved overgangen til de nye institutioner; hvad end det er fra vuggestue til børnehave eller børnehave til skole, er det vigtigt at se på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

I Villa Nova bruges Øbrohuset særligt meget.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

I Villa Nova betyder det: Planlagte kompetencer, og opdelte læringsaktiviteter både på stuer og på tværs. Børnene kommer igennem læringsaktiviteter, som er tilpasset deres udviklingsniveau, så der er plads og rum til at mestre, samtidig med at barnet udfordres og udvikles. Opdelingen af grupperne laver vi så små som muligt, da nærværet med det enkelte barn prioriteres højt.

I garderobesituationen arbejder vi med det enkelte barn. Her kan det ofte være nødvendigt, at vi rykker, tager tøj af og på, ud af garderoben til et mere roligt sted, så der er tid og ro til, at det enkelte barn kan få lov til selv at bestemme samt, at det ikke bliver en rutine, der skal overstås for den voksne.

Evaluerings:

Villa Nova arbejdes der særligt omkring positioneringer, særligt i ydertimerne. Vi er blevet meget mere bevidst om overgangene og vigtigheden af at bibeholde opdelingen især i overgangene fra de forskellige aktiviteter og ind i dagligdagsrutinerne samt når forældre aflevere og henter.

Mange af stuerne lykkes rigtig fint, men vi mangler den sidste struktur og aftaler der gør at alle stuer kan give alle børn det samme tilbud.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

I Villa Nova arbejder vi med planlagte pædagogiske læringsaktiviteter. Vi deler børnene op i mindre grupper. Her vil der være fokus på gruppens dynamik og sammensætning.

Vi gennemgår jævnligt på stuemøder det enkelte barns trivsel og runder af 2 gange om året med en generel trivselsvurdering (TOPI) samt sprogtrappen af det enkelte barn.

Vi arbejder med en tydelig struktur for børnene, hvor børnene ikke er i tvivl om den voksnes rolle.

Som medarbejder i Villa Nova møder vi op veloplagte og skaber rammer for, at børnene kan udforske de læringsaktiviteter, der er sat i gang.

Eksempel fra hverdagen: *Et barn skal skiftes, er der to andre børn som gerne må være sammen den voksne. De to børn vil blive imødekommet, og alle går ind på badeværelset, hvor der vil være en dialog mellem voksne og børn omkring, om hvad som skal ske. Alle børn ender med at ville op på puslebordet. Her bliver der øvet i at gå op og ned ad stigen. Her sidder børnene tæt, så tæt at de rører ved hinanden. Den voksne er i øjenhøjde og har en dialog med børnene om, at de sidder tæt, rører ved hinanden og det er rart med tæthed og kram.*

Vores indretning er opdelt i forskellige læringszoner i afgrænsede kroge, hvor det er let for børn og voksne at dele sig op og gå i gang med en leg.

Eksempel fra hverdagen: *En leg finder sted i en af dukkekrogene/legekøkkenerne. Her laver fire børn mad med en voksen. De laver suppe og dækker bord. En dreng kommer og vil gerne deltage. Han begynder at*

samle alle tallerkener sammen. Legen går i stå for de fire andre. De fire begynder at sige fra. Den voksne begynder at stable tallerkene. „Hvor højt mon vi kan stable et tallerkentårn?“ Legen fortsætter. Drengen er blevet inkluderet i legen.

Evaluerings

Villa Nova er nået rigtig langt i forhold til dette tema. Fokus på det enkelte barns udviklingstrin og kompetencer.

Særligt viden om små børns hjerne udvikling, KIDS og dermed vigtigheden af en god organisering. Giver os et bedre grundlag, når vi arbejder med børnenes sociale udvikling.

Den pædagogiske indretning, skal der fortsat være fokus på. I forhold til i langt højere grad at kunne tilbyde børnene afskærmede legeområder til fordybende leg. Her vil de få langt større mulighed for længerevarende og fordybende lege. De vil samtidig i langt større grad kunne holde fokus på samspillet med de andre børn.

Vi har netop nu særligt fokus på børnenes leg. At invitere og tydeliggøre hvad de forskellige legemiljøer kan bruges til. Vi håber at opleve det vil give langt flere selvstændige samspils muligheder samt uforstyrret lege.

Sprogudvikling gennem leg.

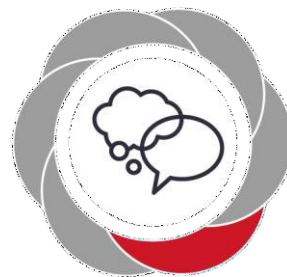
Vi har fået viden i forløbet med implementeringen af sprograppen samt aftenkurser om sproget udvikling gennem leg. Vi har forstået vigtigheden i indsatserne på stuen, som for eksempel, vi skal holde laaange pauser og følge børnenes interesser i samspillet med børnene, for at sikre den bedste sproglige udvikling hos børnene.

Vi arbejder fortsat på at opkvalificere vores legezone, så de bliver endnu mere sprogstimuleringsvenlige.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå fællesskaber med andre børn."

I Villa Nova understøtter læringsmiljøet kommunikation og sprog ved at sætte ord på alt.

Der gøres brug af TOPI (vurdering af det enkelte barns trivsel), som vi løbende bruger som evalueringsredskab. Vi er reflekterende omkring børnenes sproglige forståelse og på, hvordan vi kan varetage børnenes tarv i deres forståelse af os som medarbejdere og børnene imellem.

Vi hjælper børnene til at interagere med hinanden i sociale fællesskaber. For at skabe den bedste forudsætning deler vi børnene op i mindre grupper samt og har fokus på, at medarbejderen har en tydelig rolle i alle situationer.

Vi understøtter børnenes ideer, så de får selvværd og selvtillid. Vi motiverer børnene til at deltage i fællesskaber.

Vi som voksne sætter os i børnehøjde for at observere, deltage og motivere den sproglige udvikling, og vi følger barnets spor og barnets interesse, da vi ved, at det giver de bedste forudsætninger for sproglig læring.

For eksempel fra hverdagen: *har vi fælles i huset Temamåned, hvor vi arbejder med forskellige emner, vi ser børnene, bliver interesseret i. Temaerne kan være vand, farver, køretøjer, musik eller krible krable. En pædagog sammen med fire børn gang i at løfte sten og finde myre og biller. Et barn peger på de små myrer. Pædagogen er opmærksom, og fortæller drengen. „ja, det er myre“ hun gentager flere gange. Pædagogen fanger en myre i hånden og fortæller igen „se nu har jeg er myre på min hånd“. Drengen griner og forsøger sig med at sige „myre.“*

Evaluering:

Vi er arbejder i Villa Nova fortsat med opdeling af børnene. Og er i gang med pædagogiske refleksioner og tiltag i forhold til at tage tempoet ud af dagligdags rutinerne, kommunikation og sprog, kræver mange gentagelser men også tid. forudsigelighed og gentagelser som der netop er rigtig mange af i hverdagen, her kan børnene føle sig trygge fordi de kender situationen. Og kan derved også bedre blive aktive medspiller fordi de ved hvad der forventes.

Vi er bevidste om at de små grupper giver langt større mulighed for voksenkontakt i forhold til det enkelte barn, men at det i lige så høj grad handler om tiden.

Muligheden for at give de daglige rutiner tid, som bleskift, tøjet af og på, at spise, vaskehænder, osv. Er alle oplagte situationer som giver børnene mulighed for at deltage aktivt og kommuniker og udtrykke sig sprogligt.

Vi er meget opmærksomme på arbejdet omkring tempo samt give børnene tid til at bruge sproget.

Sprogudvikling gennem leg.

Vi er blevet mere oplyste på personalemøder samt sprogvejleder omkring udvikling af sproget gennem leg.

Vi har blandt andet snakket om synlige fokusord, så vi ikke altid snakker jordbærkage og chokoladekage men kan udvikle ordforrådet så vi husker at snakke om for eksempel pistacie topping eller squashtærte i legen i køkkenet.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Vi bruger vores nærområder og gør brug af vores legezoner på legepladsen og i Villa Novas rum.

Vi som medarbejdere er hinandens sparringspartnere og inspirerer hinanden i at give det bedste tilbud for børnene. Vi har en bevidsthed om kroppen. Vi motiverer og fastholder børnene i aktiviteterne, til vi vurderer, at børnene har fået det ud af læringsaktiviteten, som barnet kan rumme for nu.

For eksempel plantede vi blomster og urter på legepladsen, hvor børnene fik brugt deres bevægelse og kroppen, da der skulle graves og flyttes rundt på planterne. Senere fik børnene mulighed for selv at plukke og sanse smage af krydderurterne samt blokke blomster og sætte i vand.

Evaluering

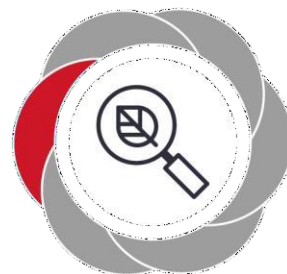
Vi har i 2022 haft en konsulent ude som har undervist det pædagogiske personale i Tigertræning. Vi arbejder på en god rutine om at fastholde en ugentlig dag med Tigertræning.

Vi arbejder fortsat på positioneringer af det pædagogiske arbejde og dermed overgange og dermed rutiner og forudsigelighed for børnene.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Sådan understøtter vi i Villa Nova vores pædagogiske læringsmiljø, så børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder hvordan vores pædagogiske læringsmiljø er:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi anvender vores legeplads hele året. Kigger på dyr, insekter, løvet der ændrer sig og leger med vand. Vi leger med blade, ser hvad der gemmer sig i dem og taler om årstidens farver. Bruger bladene og naturen kreativt og i dialogen indenfor i aktiviteter. Vi leger og mærker blæsten, føler på sneen og leger med regnen.

I efteråret tager vi det store badebassin og fylder med blade. Lader børnene sanse og bruge kroppen ved at kaste, mærke og tumle i bladene. Vi kaster bladene op i luften og ser dem falde ned. Hvad der kommer op, falder ned. Vi puster til bladene og ser dem bevæge sig.

Vi har planlagte aktiviteter i foråret og gennem sommeren omkring dyrkning og plantning på legepladsen samt en årlig planlagt plantedag. Børnene er med til at passe de forskellige blomster, grøntsager og krydderurter. De passer og vander dem gennem hele sommeren. Vi smager på afgrøderne og ser de forskellige farver og former af blomster og nuancer af blade. Vi følger processen, når planterne gror fra små frø til store planter.

Evaluerings

Vi er godt i gang med natur udeliv og science.

For eksempel forberedelserne op til den årlige plantedag. Jordbær starter med at være blomster, så grønne små bær og senere røde søde bær.

Vand og Farve temaerne bliver brugt med kartoffelmel, frugtfarve og vand.

dyr og natur, bliver der kigget på små dyr under potter og sten, vi aer dem forsigtigt og har snakken om de små insekter.

I de små daglige gøremål er science flittigt en del af hverdagen. For eksempel når vi hælder vand op i koppen eller glasset vælter, kan vi se, hvordan tyngdekraften lader vandet løbe ud af kanden eller ned på gulvet.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Vi skaber i Villa Nova kendskab til traditioner gennem fx fødselsdage, påske, fastelavn, jul m.m. Vi laver læringsaktiviteter, som går i spil med traditionen og har desuden temaer, dialog, kreative udformninger, fortællinger og sange omkring emnet.

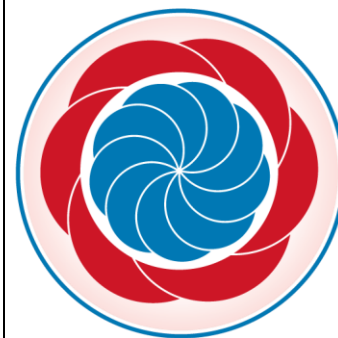
Vi tager løbende verdensmusik i brug og smager på udenlandsk mad. Normer og værdier understøttes gennem de nære relationer, det gode måltid.

Vi arbejder på større kulturel diversitet. Fx gennem forskellighederne på mad, sprog, dans, skikke og kulturelle besøg.

Evaluering

Vi har et tæt samarbejde med køkkenet, som inddrages i læring omkring kultur, æstetik og fællesskaber. For eksempel holder vi temadage eller uger. Fx farvedage, der kommer rød frugtfarve i brødet eller yoghurten og serveres røde snacks. Køkkenet udfordrer børnene kulturelt med syn og lugte og vælger opskrifter fra hele verden.

Evalueringskultur

Den pædagogiske læreplan evalueres hvert andet år med henblik på at udvikle kvaliteten af det pædagogiske arbejde. Evalueringen tager udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Data fra tilsynsrapporter, TOPI, sprogtest, motorik screening mm. indgår i evalueringen. Evalueringen offentliggøres på hjemmesiden.

For at fastholde fokus på refleksion og udvikling via en selvevalueringskultur, så udarbejder klyngens institutioner et årshjul, hvor alle selvevalueringstematikkerne systematisk gennemgås i løbet af et år. Proces for kontinuerlig selvevaluering:

- Tema præsenteres af leder eller fagligt fyrtårn (via mail/p-møde) og evalueres halvvejs.
- Selvevaluering sker på stuemøder
- Handleplan udarbejdes. SMTTE anvendes (Pædagogisk leder/fagligt fyrtårn inddrages ved behov).
- Pædagogisk leder/fagligt fyrtårn opsamler handleplaner ift. gennemgående tematikker.

Evaluering

Siden pædagogisktilsyn i 2021, hvor vi fik en øjenåbner for at vi ikke var så gode til det som vi selv troede. Har vi haft en særlig opmærksomhed på at lærer nye medarbejdere op omkring vores evalueringskultur. Få gode evalueringsrutiner, der skal blive en naturlig del af alle vores planlagte møder (stuemøder, p-møder).

I 2023 har vi på en klyngelørdag om HVORFOR vi evaluerer (Magrethe Andersen), så det giver mening for alle, hvorfor vi gør det og dermed bliver en naturlig del af den pædagogiske praksis og dagsorden på møder.